

ID 1511
C-2 10/11/1972

STADS- EN DORPSGEZICHTEN EX ARTIKEL 20 VAN DE MONUMENTENWET

DREISCHOR, gemeente Brouwershaven.

Toelichting

Het te beschermen dorpsgezicht omvat het op bijgevoegde kaart (Rijksdienst voor de Monumentenzorg, tek. nr. 132) door een stippellijn omgrensde gebied.

Dreischor mag zonder voorbehoud het gaafst bewaarde voorbeeld van een kerkringdorp in Zeeland genoemd worden. Omtrent de ouderdom van dit dorpsstype is weinig met zekerheid te zeggen. Het is evenwel een feit, dat de ronde dorpen in Zeeland, zoals elders, tot de oudste nederzettingvormen behoren.

Ook omtrent de ouderdom van Dreischor zelf bestaat geen zekerheid. Vermoedelijk dankt het dorp zijn naam aan drie schorren uit welke het omringende land bedijkt zal zijn. Overigens moet Dreischor reeds vroeg aanzien hebben genoten, hetgeen moge blijken uit het feit dat het reeds in 1399 van Hertog Albrecht van Beieren enige keuren en rechten verkreeg. Ook uit latere brieven blijkt, dat Dreischor lange tijd een aanzienlijke zelfstandige heerlijkheid is geweest.

Doch niet alleen de ouderdom van de plaats wettigt een bescherming als bedoeld in artikel 20 van de Monumentenwet. Het is vooral het ongemeen fraaie beeld, dat Dreischor in zijn huidige gedaante vertoont, dat de wens oproept tot beschermende maatregelen over te gaan.

Het te beschermen dorpsgezicht omvat in eerste instantie de kerkring. Karakteristiek voor dit gebied zijn de eenvoudige, doch goed geproportioneerde, veelal verdiepingloze woonhuizen, die, in een harmonische afwisseling, voorzien van gevels van verschillende typen, maar meest eenvoudige langgevels, gelegen zijn in een ring rondom de tweeschepige hallekerk die stamt uit het laatste kwart van de 14de eeuw. De kerk, voorzien van een uit dezelfde tijd daterende slanke westtoren, is gelegen binnen een ringvormige gracht en vormt het middelpunt waarop de bebouwing is georiënteerd.

Teneinde de voor dit gebied te nemen beschermende maatregelen effectief te doen zijn, is mede aan de west-, zuid- en oostzijde van de kerkring een gebied binnen de bescherming betrokken. Hiervoor is temeer aanleiding, omdat in dit

1.110519171005

gebied het historische beeld van het oude Dreischor eveneens nog aanwezig is in de aard en situering van de bebouwing. Voorts is aan de zuidzijde een gebied zonder bebouwing binnen de bescherming getrokken, omdat hier de relatie van het oude dorp met het omringende land nog op de oorspronkelijke wijze aanwezig is.

Zoals hierboven werd aangeduid vormt de kerk met de daaromheen liggende en een ringvormige ruimte bepalende bebouwing, het centrale element in het dorpsbeeld.

In het te maken bestemmingsplan met beschermende maatregelen, dat het gevolg zal zijn van de aanwijzing tot beschermd dorpsgezicht, zal tot uiting moeten worden gebracht, dat dit bewaard dient te blijven. Doch ook voor de direct hierbij aansluitende gebieden dient het bestemmingsplan uit te gaan van de gedachte dat zoveel mogelijk van de bewaard gebleven historische situatie gerespecteerd dient te worden.

Teneinde het oudheidkundige karakter veilig te stellen zal zowel in het plan als in de daarbij behorende voorschriften tot uiting dienen te komen, dat de bebouwingsgrenzen der percelen, de hoogte van de bebouwing, de kapvormen en de gevelindeling, alsmede de toe te passen materialen en kleuren zoveel mogelijk gelijk of gelijkwaardig zullen zijn aan de huidige toestand. Voorts dient het plan, voor wat de openbare ruimte betreft, richtlijnen aan te geven ten aanzien van het bestratingmateriaal en de verlichting, alsmede de groenvoorziening, zodat ook voor deze beeldbepalende elementen garanties worden geschapen ter voorkoming van verstoring van het totaalbeeld.

Tenslotte zij opgemerkt, dat het stedenbouwkundige plan niet tot doel moet hebben het dorpsgezicht in zijn huidige vorm te bevriezen, doch dat bedoeld is aan de hand van een in te stellen onderzoek naar de mogelijkheden van gewenste bestemmingen, en met toepassing van de hierboven aangegeven uitgangspunten, de karakteristiek zo goed mogelijk recht te doen.